

Lausunto Fingridin Harjulinjan uudesta voimajohtolinjauksesta Viitasaaren kohdalla

Kaupunginhallitus 19.10.2026

626/11.00.03/2025

Tausta

Kantaverkkoyhtiö Fingrid Oyj suunnittelee uutta Harjulinjaksi nimettyä 2 x 400+110 kilovoltin voimajohtoyhteyttä Pyhäjärven Murtoperälle rakennettavan uuden sähköaseman ja Kangasniemen Kauppilaan rakennettavan uuden sähköaseman välille.

Viitasaaren kaupunki on antanut 8.12.2025 Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY) lausunnon, joka koskee ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa (YVA). Valtakunnallisen virastouudistuksen myötä yhteysviranomaisena on toiminut 1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirasto (LVV).

Yhteysviranomaisen arviointiohjelmalausunnon ja muun saadun palautteen perusteella Fingrid on suunnitellut YVA-menettelyn selostusvaiheeseen uusia reittivaihtoehtoja ja reittimuutoksia. YVA-menettelyn selostusvaiheessa tarkasteltavia voimajohtoreittejä on yhteensä noin 594 kilometriä, mistä uuteen maastokäytävään sijoittuu noin 496 kilometriä ja nykyisten voimajohtojen rinnalle noin 98 kilometriä. Toteutuessaan voimajohto on noin 174–255 kilometriä pitkä. Viitasaaren kohdalla tarkastellaan tässä vaiheessa kolmea reittiä, jotka jakautuvat ensin kahteen vaihtoehtoon Kolkulla ja uudestaan kahteen vaihtoehtoon hieman etelämpänä Kumpumäellä. E-G-K (Kolkku-Kumpumäki-Vesannon Ahveninen, Viitasaaren osuus n. 39 km), E-G-I (Kolkku-Keiteleen Kummunmäki, Viitasaaren osuus n. 26 km) ja E-H (Kolkku-Vesannon Pelleskylä, Viitasaaren osuus n. 14 km).

Viitasaaren reittivaihtoehdoissa rakennettaisiin kaksi 400+110 kilovoltin voimajohtoa uuteen maastokäytävään, jolloin johtoalueen leveydeksi tulisi noin 96 metriä. Viitasaaren Kumpumäelle ja Keiteleen Pahkämäelle on rajattu suunnittelualueet, joille tarkastellaan sähköaseman sijoittamista. Viitasaaren Kumpumäen ja Vesannon Ahvenisen välillä tarkastellaan Viitasaarella Iso-Suojärven läntistä ja itäistä vaihtoehtoa. Läntinen vaihtoehto on noin 20 metriä lyhyempi ja reittejä on pyritty sijoittamaan itäistä vaihtoehtoa enemmän pelloille.

Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, koska sähkönsiirtoa ei voida hoitaa nykyisellä kantaverkolla ja jo päätetyillä verkkoinvestoinneilla ilman haitallisia siirtokapasiteettirajoituksia tai vaarantamatta käyttövarmuutta. Hankkeen toteuttamatta jättäminen estäisi lisäksi alueelle suunniteltujen teollisten hankkeiden liittämisen sähköverkkoon.

Fingrid tekee päätöksen hankkeen jatkosuunnittelusta ja rakentamisesta YVA-menettelyn (2025–2026) jälkeen. Alustavan aikataulun mukaan voimajohdon rakentamisen edellyttämät maastotutkimukset ja yleissuunnittelu tehdään vuosina 2028–2030. Hankkeen rakentamisen arvioidaan tapahtuvan vuosina 2030–2032

Viitasaaren kaupunki on saanut uudet voimajohtolinjaukset paikkatietoaineistona, ja ne ovat nähtävillä myös Fingridin nettisivuilla. Selostusvaiheen reiteistä ei järjestetä julkista kuulemistä tai lausuntopyyntökierrosta, mutta tarkasteltavista voimajohtoreiteistä voi antaa kohdennettua palautetta koko YVA-menettelyn ajan joko Harjulinjan nettisivujen kautta tai Fingridin asiantuntijoille. Julkinen kuuleminen järjestetään arviointiselostuksen nähtävillä olon aikana, mitä ennen järjestetään suunnitelmien mukainen seurantaryhmän kokous.

Nettisivut:

<https://www.fingrid.fi/kantaverkko/rakentaminen/hankkeet/harjulinja/>

Ympäristö: Marja Nuottajärvi, marja.nuottajarvi@fingrid.fi, puh. 030 395 5301

Voimajohtojen reittisuunnittelu: Pasi Saari, pasi.saari@fingrid.fi, puh. 030 395 517

Viitasaaren kaupungin lausunto

Viitasaaren kaupunki pitää Fingrid Oyj suunnitteleman Harjulinjan toteuttamista erittäin tärkeänä ja kannatettavana hankkeena alueen sähkösaannin, sähköverkon toimintavarmuuden, uusiutuvan energiantuotannon sekä pitkän aikavälin elinkeino- ja aluekehityksen näkökulmasta.

Riittävä sähkönsiirtokapasiteetti, sähkön saatavuus ja toimitusvarmuus ovat Viitasaaren kaupungin elinvoiman kehittämisen keskeisiä edellytyksiä. Kaupungin alueella on jo nykyisin tunnistettu sähköverkon kapasiteettiin ja sähkön laatuun liittyviä haasteita, jotka vaikuttavat olemassa olevien yritysten toimintaan sekä rajoittavat uusien teollisten investointien sijoittumismahdollisuuksia. Sähköverkon kehittäminen onkin yksi Viitasaaren kaupungin merkittävimmistä edunvalvonnallisista tavoitteista.

Harjulinjan toteuttaminen vahvistaa alueen sähkönsiirron edellytyksiä ja mahdollistaa osaltaan sähköverkon pitkäjänteisen kehittämisen. Kaupunki korostaa, että kantaverkon vahvistaminen on välttämätön osa myös alueellisen sähköverkon kapasiteetin ja toimintavarmuuden kehittämistä. Harjulinjan myönteisten vaikutusten toteutuminen paikalliselle elinkeinoelämälle edellyttää samalla alueellisten verkkoyhteyksien ja sähköasemaratkaisujen kehittämistä siten, että vahvistuva sähkönsiirtokapasiteetti voidaan hyödyntää myös Viitasaaren yritysten ja uusien investointien tarpeisiin.

Harjulinjalla on Viitasaarelle myös huomattava suora investointimerkitys. Voimajohtohankkeen toteutuminen mahdollistaa osaltaan Viitasaaren alueelle suunnitellun yli 200 miljoonan euron tuulivoimapuistoinvestoinnin etenemisen. Kyseessä on kaupungin mittakaavassa poikkeuksellisen merkittävä investointimahdollisuus, jolla toteutuessaan olisi huomattavia vaikutuksia alueen elinvoimaan, kuntatalouteen, maanomistajien vuokratuloihin sekä rakentamisen ja tuotannon aikaisiin aluetaloudellisiin vaikutuksiin. Investoinnin toteutuminen edellyttää kuitenkin myös muiden tarvittavien lupa-, kaavoitus- ja investointipäätösten toteutumista.

Harjulinjan merkitys ei siten rajoitu pelkästään sähkönsiirtämiseen, vaan se on keskeinen mahdollistaja alueen energiantuotannon, teollisuuden ja yritystoiminnan kehittämiselle. Riittävän sähkönsiirtokapasiteetin

puuttuminen voi muodostua ratkaisevaksi esteeksi merkittävien investointien toteutumiselle. Viitasaaren kaupunki pitää tärkeänä, että kantaverkon kehittämisessä tunnistetaan myös harvemmin asuttujen alueiden merkittävä investointi- ja energiantuotantopotentiaali.

Kaupungin näkökulmasta Harjulinja tukee myös Wiilon yrityspuiston ja muiden teollisuusalueiden pitkän aikavälin kehittämisedellytyksiä. Uusien yritysten sijoittuminen ja olemassa olevan teollisuuden kasvu edellyttävät ennakoitavaa sähkön saatavuutta, riittävää kapasiteettia ja luotettavaa toimitusvarmuutta. Kaupunki korostaa, että sähköverkon kehittämisen tulee mahdollistaa tulevat investoinnit eikä ainoastaan vastata jo toteutuneeseen sähkön kysyntään.

Kaupunki pitää tärkeänä, että voimajohdon jatkosuunnittelussa otetaan huomioon alueen nykyinen ja ennakoitu uusiutuvan energiantuotannon kehitys sekä meneillään olevat tuulivoimahankkeet. Reittivaihtoehtojen arvioinnissa tulee tarkastella, kuinka hyvin eri vaihtoehdot tukevat alueen energiantuotannon ja elinkeinoelämän pitkäjänteistä kehittämistä sekä sähköverkon toimintavarmuutta.

Hankkeen merkittävistä myönteisistä vaikutuksista huolimatta kaupunki pitää välttämättömänä, että voimajohdon sijoittamisessa huomioidaan myös sen vaikutukset kylien elinympäristöön, asumiseen, maisemaan ja maanomistukseen. Uuteen maastokäytävään rakennettava noin 96 metriä leveä johtoalue muuttaa väistämättä ympäristöä ja voi vaikuttaa merkittävästi sen välittömässä läheisyydessä asuvien ja toimivien ihmisten arkeen.

Erityisesti Kolkun kylän alueella on noussut esiin huolta voimajohtolinjauksen vaikutuksista kylämaisemaan, asuinympäristöön ja alueen viihtyisyyteen. Kaupunki pitää näitä huolia ymmärrettävinä ja korostaa, että kylien asukkaiden, vapaa-ajan asukkaiden ja maanomistajien näkemykset tulee ottaa vakavasti jatkosuunnittelussa. Myös Kumpumäen ja muiden suunniteltujen reittien vaikutusalueella sijaitsevien kylien erityispiirteet ja elinympäristöt tulee huomioida.

Kaupungin näkemyksen mukaan valtakunnallisesti merkittävän sähkönsiirtohankkeen toteuttaminen ja paikallisten haittavaikutusten mahdollisimman tehokas lieventäminen eivät ole keskenään ristiriitaisia tavoitteita. Reittisuunnittelussa tulee pyrkiä ratkaisuihin, joissa voimajohdon vaikutukset asutukseen, kyläkokonaisuuksiin, maisemaan ja muuhun maankäyttöön jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Erityistä huomiota tulee kiinnittää kylien yhtenäisyyden ja asumisviihtyvyyden säilymiseen sekä maanomistajille aiheutuvien haittojen vähentämiseen.

Viitasaaren kaupungin alueella tarkastellaan useita reittivaihtoehtoja, joiden vaikutukset asutukseen, maisemaan ja luontoympäristöön poikkeavat toisistaan. YVA-ohjelman jälkeen suunniteltu uusi reittivaihtoehto G–I kulkee noin 14 kilometriä Viitasaaren kaupungin alueella. Reitti sijoittuu Kumpumäestä kaakkoon Salmijärven pohjoispuolitse Keiteleen kunnan puolelle ja palaa vielä Isojärven ja Hakonen-järven välisellä alueella Viitasaaren puolelle.

Uuden reittivaihtoehdon lähin vakituisesti asuttu asuinrakennus sijaitsee noin 700 metrin etäisyydellä suunnitellusta voimajohdosta. Kalliojärvi–Kutervikin ranta-asemakaavan lomarakennuspaikat sijoittuvat lähimmillään noin 500 metrin päähän suunnitellusta reitistä. Käytettävissä

olevan suunnitteluaineiston perusteella G–I-reittivaihtoehdon läheisyydessä sijaitsee huomattavasti vähemmän asuin- ja lomarakennuksia kuin G–K-reittivaihtoehdon läheisyydessä.

Kaupunki pitää tätä merkittävänä tekijänä reittivaihtoehtojen vertailussa. Reittivaihtoehdon valinnassa tulee kuitenkin tarkastella kokonaisuutena myös vaikutuksia luontoon, maisemaan, maa- ja metsätalouteen sekä muuhun maankäyttöön.

Uusi reittivaihtoehto sijoittuu noin kilometrin etäisyydelle Heinä-Suvannon lintukosteikosta, joka on linnustollisesti erittäin merkittävä alue. Viitasaaren kaupunki edellyttää, että Heinä-Suvanto–Hetejärven Natura 2000 -alueeseen ja erityisesti sen linnustoon kohdistuvat vaikutukset arvioidaan riittävän yksityiskohtaisesti ja vaihtoehtoja vertaillen. Arvioinnissa tulee huomioida lintujen pääasialliset lento- ja siirtymäreitit, mahdolliset törmäysriskit, rakentamisen aikaiset häiriöt sekä mahdolliset vaikutukset kosteikon vesitalouteen ja luonnonarvoihin. Mahdollisia haittoja tulee ehkäistä ja lieventää jo suunnitteluvaiheessa.

Viitasaaren kaupunki korostaa lisäksi hankkeen suunnittelun ja toteuttamisen aikataulullista merkitystä. Harjulinjan rakentamisen arvioidaan ajoittuvan vuosille 2030–2032. Alueelle suunniteltujen energiantuotanto- ja teollisuusinvestointien näkökulmasta on olennaista, että voimajohtohankkeen jatkosuunnittelu, luvitus ja rakentaminen etenevät mahdollisimman ennakoitavasti ja ilman tarpeettomia viivytyksiä. Sähköverkkoinvestointien pitkät lupaprosessit muodostavat jo nykyisellään merkittävän riskin yritysinvestointien toteutumiselle.

Kaupunki pitää tärkeänä myös avointa ja jatkuvaa vuorovaikutusta hankkeen vaikutusalueella asuvien ja toimivien kanssa. Kylien asukkaille ja maanomistajille tulee tarjota riittävän varhaisessa vaiheessa selkeää tietoa reittivaihtoehdoista, niiden vaikutuksista ja mahdollisuuksista vaikuttaa jatkosuunnitteluun. Viitasaaren kaupunki esittää, että Fingrid järjestää Viitasaarella yleisötilaisuuden, jossa esitellään erityisesti kaupungin alueelle sijoittuvat reittivaihtoehdot ja niiden arvioidut vaikutukset.

Viitasaaren kaupunki puoltaa Harjulinjan toteuttamista ja jatkosuunnittelun kohdentamista uuteen G–I-reittivaihtoehtoon, joka käytettävissä olevien tietojen perusteella kohdistaa vähemmän vaikutuksia vakituiseen ja vapaa-ajan asutukseen kuin G–K-vaihtoehto. Lopullisessa reittisuunnittelussa tulee kuitenkin huomioida kokonaisvaltaisesti myös luonnonympäristöön, linnustoon, maisemaan, maanomistukseen ja kylien elinoloihin kohdistuvat vaikutukset.

Viitasaaren kaupunki painottaa, että Harjulinja on kaupungille strategisesti erittäin merkittävä infrastruktuurihanke. Se vahvistaa edellytyksiä sähkönsaannin turvaamiselle, sähköverkon toimintavarmuuden kehittämiseksi sekä merkittävien uusiutuvan energiantuotannon ja teollisuuden investointien toteuttamiselle. Kaupungin tavoitteena on, että hanke etenee suunnitellussa aikataulussa ja että sen toteuttamisessa löydetään ratkaisu, joka yhdistää alueen pitkän aikavälin elinvoiman vahvistamisen ja paikallisten elinympäristöjen mahdollisimman hyvän huomioimisen.

Oheismateriaali:

- Kantaverkko kehittyä keskisessä Suomessa -tilaisuuden 23.9.2026 esittelymateriaali

*Lisätiedot: Kaupunginjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen, puh.
050 307 6114, helena.vuopionpera-kovanen@viitasaari.fi*

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja:

Viitasaaren kaupunginhallitus päättää antaa yllä esitetyn palautteen koskien Fingrid Harjulinjan uutta voimajohtolinjausta Viitasaaren kohdalla.

Päätös

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote: kirjaamo@fingrid.fi